

■ Τερού Νικολάου Καβάσιλα (†)

Ἑρμηνεία τῆς Θείας Λειτουργίας* Μέρος Ε΄.

Θεία Κοινωνία

Σὲ λίγο ὁ Λειτουργγὸς θὰ κοινωνήσῃ ὁ ἴδιος καὶ θὰ προσκαλέσῃ καὶ τοὺς πιστοὺς στὰ θεῖα Μυστήρια. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐπιτρέπεται σὲ ὅλους ἀνεξαίρετα ἡ θεία Μετάληψη, ὁ Ἱερεὺς, ὑψώνοντας τὸν ζωοποιὸ Ἄρτο καὶ δείχνοντάς Τον, ἐκφωνεῖ: «**Τὰ Ἅγια τοῖς ἀγίοις**». Εἶναι σὰν νὰ λέει: «**Νὰ ὁ Ἄρτος τῆς Ζωῆς! Τὸν βλέπετε. Λοιπὸν, σπεύσατε νὰ Τὸν μεταλάβετε. Ὅχι ὅμως ὅλοι, ἀλλὰ ὅποιος εἶναι ἅγιος. Γιατὶ τὰ Ἅγια ἐπιτρέπονται μόνο στοὺς ἀγίους**».

Αγίους ἐδῶ ἐννοεῖ ὄχι μόνο ἐκείνους ποὺ ἔφτασαν στὴν τελειότητα τῆς ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους ποὺ ἀγωνίζονται νὰ φτάσουν σ' αὐτήν, ἔστω καὶ ἂν ἀκόμα ὑστεροῦν. **Π**ι' αὐτὸ οἱ Χριστιανοί, ἂν δὲν πέφτουν σὲ θανάσιμα ἁμαρτήματα, ποὺ τοὺς ἐμποδίζουν ἀπὸ τὸν Χριστὸ καὶ τοὺς νεκρώνουν πνευματικά, δὲν ἔχουν κανένα ἐμπόδιο νὰ κοινωνοῦν¹.

Στὴν ἐκφώνηση τοῦ Ἱερέως, «**Τὰ Ἅγια τοῖς ἀγίοις**», οἱ πιστοὶ ἀποκρίνονται δυνατὰ: «**Εἷς Ἅγιος, εἷς Κύριος, Ἰησοῦς Χριστός, εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρός**». **Γ**ιατὶ κανεὶς δὲν ἔχει τὴν ἀγιότητα ἀπὸ μόνος του, οὔτε εἶναι καὶ κατόρθωμα τῆς ἀνθρώπινης ἀρετῆς, ἀλλὰ, ὅλοι ἀπὸ τὸν Χριστὸ τὴν ἀντλοῦν. **Κ**αὶ ὅπως, ἂν κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο τοποθετηθοῦν πολλοὶ καθρέφτες, ὅλοι ἀκτινοβολοῦν, καὶ νομίζεις ὅτι βλέπεις πολλοὺς ἥλιους, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα ἕνας εἶναι ὁ ἥλιος ποὺ ἀστράφτει σὲ ὅλους τοὺς καθρέφτες, ἔτσι καὶ ὁ μόνος Ἅγιος, ὁ Χριστός, καθὼς διαχέεται μὲ τὴν Μετάληψη μέσα στοὺς πιστοὺς, φαίνεται σὲ πολλὰς ψυχὰς καὶ παρουσιάζει πολλοὺς ὡς ἀγίους. **Α**ὐτὸς ὅμως εἶναι ὁ ἕνας καὶ μοναδικὸς Ἅγιος.

Αφοῦ λοιπὸν μ' αὐτὸν τὸν τρόπο συγκαλέσει ὁ Λειτουργγὸς τοὺς πιστοὺς στὸ ἱερὸ Δεῖπνο, μεταλαμβάνει πρῶτα ὁ ἴδιος καὶ οἱ ἄλλοι Κληρικοὶ ποὺ βρίσκονται στὸ ἅγιο Βῆμα. **Π**ρο-

ηγουμένως ὁμως χύνει θερμὸ νερὸ μέσα στὸ ἅγιο Ποτήριο, πράγμα πὸν ὑποδηλώνει τὴν κάθοδο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος στὴν Ἐκκλησία.

Γιατὶ αὐτὸ τὸ ζεστὸ νερὸ, ἐπειδὴ καὶ νερὸ εἶναι, ἀλλὰ καὶ φωτιὰ ἔχει μέσα του λόγω τοῦ βρασμοῦ, φανερώνει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, τὸ ὁποῖο μὲ «Υδωρ Ζῶν» (Ιω. 7:38) τὸ παρομοίωσε ὁ Κύριος, καὶ μὲ τὴν μορφή τῆς φωτιᾶς κατέβηκε στοὺς Ἀποστόλους τὴν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς.

Στὴν συνέχεια, ὁ Ἱερεὺς στρέφεται πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα καί, δείχνοντας τὰ Ἅγια, προσκαλεῖ ὅσους θέλουν νὰ κοινωνήσουν, νὰ προσέλθουν «μετὰ φόβου Θεοῦ καὶ πίστεως». **Ν**ὰ μὴν καταφρονήσουν δηλαδὴ τὴν ταπεινὴ ἐμφάνιση πὸν ἔχουν τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ νὰ πλησιάσουν, ἔχοντας ἐπίγνωση τῆς ἀξίας τῶν Μυστηρίων καὶ πιστεύοντας, ὅτι αὐτὰ προξενοῦν τὴν Αἰώνια Ζωὴ σ' ἐκεῖνους πὸν μεταλαμβάνουν.

Τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀληθινὴ Τροφή καὶ ἀληθινὸ Ποτό. Καὶ ὅταν τὰ μεταλαμβάνει κανεὶς, δὲν μετατρέπονται αὐτὰ σὲ ἀνθρώπινο σῶμα, ὅπως γίνεται μὲ τὶς συνηθισμένες τροφές, ἀλλὰ τὸ ἀνθρώπινο σῶμα μεταβάλλεται σ' Ἐκεῖνα. Ὅπως καὶ τὸ σίδηρο, ὅταν ἔρθει σὲ ἐπαφή μὲ τὴν φωτιὰ, γίνεται κι αὐτὸ φωτιὰ· δὲν κάνει τὴν φωτιὰ σίδηρο.

Τὴν θεία Κοινωνία τὴν δεχόμεστε βέβαια μὲ τὸ στόμα, ἀλλ' αὐτὴ εἰσέρχεται πρῶτα στὴν ψυχὴ καὶ ἐκεῖ πραγματοποιεῖται ἡ ἔνωσή μας μὲ τὸν Χριστό, ὅπως λέει καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «Ἐκεῖνος πὸν ἐνώνεται μὲ τὸν Κύριο, γίνεται ἓνα πνεῦμα μὲ Αὐτόν» (Α' Κορ. 6:17). Χωρὶς τὴν ἔνωσή του μὲ τὸν Χριστό, ὁ ἄνθρωπος, ἀπὸ μόνος του, εἶναι ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος, ὁ ἄνθρωπος πὸν δὲν ἔχει τίποτα κοινὸ μὲ τὸν Θεό.

Ποιά ὁμως εἶναι ἐκεῖνα πὸν ζητᾶει ἀπὸ ἐμᾶς ὁ Χριστὸς γιὰ νὰ μᾶς ἀγιάσει μὲ τὰ θεία Μυστήρια; Εἶναι ἡ κάθαρση τῆς ψυχῆς, ἡ πίστη καὶ ἡ ἀγάπη στὸν Θεό, ὁ διάπυρος πόθος καὶ ἡ λαχτάρα μας γιὰ τὴν θεία Κοινωνία. Αὐτὰ ἐλκύουν τὸν ἀγιασμό, καὶ ἔτσι πρέπει νὰ κοινωνοῦμε. Γιατί, πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι πὸν προσέρχονται στὰ Μυστήρια, καὶ ὄχι μόνο δὲν ὠφελοῦνται καθόλου, ἀλλὰ φεύγουν χρεωμένοι μὲ ἀμέτρητες ἀμαρτίες.

(Ἔπεται τὸ Μέρος Σ')

(*) Ἡ Φωνὴ τῶν Πατέρων, ἀριθμ. 23, ἔκδοσις Ἱερᾶς Μονῆς Παρακλήτου, Ὁρωπὸς Ἀττικῆς. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

1. Ἄλλωστε, ἡ θεία Λειτουργία γίνεται γιὰ νὰ κοινωνοῦν οἱ πιστοί. Ὅπως λέει ὁ Μέγας Βασίλειος, «τὸ νὰ κοινωνεῖ κανεὶς καὶ νὰ μεταλαμβάνει κάθε μέρα τὸ ἅγιο Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, εἶναι καλὸ καὶ ὠφέλιμο». **Ἡ** συχνὴ θεία Κοινωνία, ὁμως, προϋποθέτει τὸν συνεχῆ πνευματικὸ ἀγῶνα καὶ τὴν κατάλληλη προετοιμασία (νῆψη-προσευχή, μετάνοια-ἐξομολόγησι κ.λπ.).